

Aloite

Aluevaltuusto esittää, että Pohjois-Savon hyvinvointialue ryhtyy toimenpiteisiin eettisten hankintakriteerien vahvistamiseksi ja toteuttaa seuraavat toimet:

1. Laaditaan eettinen hankintalinjaus, joka sisällytetään alueen hankintastrategiaan. Lisäksi varmistetaan, että eettisiä ja ihmisoikeuksia kunnioittavat hankintakriteerit kirjataan alueen hankintastrategiaan ja käytännön kilpailutuksiin. Linjauksessa todetaan, että hyvinvointialue ei hanki tuotteita tai palveluita yrityksiltä, joiden toiminta rikkoo kansainvälistä oikeutta tai tukee miehityspolitiikkaa.
2. Otetaan käyttöön toimittajien vastuullisuusarviointi, jossa noudatetaan YK:n ohjaavia periaatteita (UNGP) ja EU:n direktiivien mukaisia sosiaalisia kriteereitä.
3. Tehdään riskianalyysi kaikista hankintaketjuista ja kartoitetaan yritykset, joilla on kytköksiä ihmisoikeusloukkauksiin tai laittomiin siirtokuntatuotteisiin.
4. Luodaan menettely vakavista ammatillisista rikkomuksista seuraaviin poissulkemisiin, hankintalain 81 §:n ja 80 §:n mukaisesti. 5. Hyvinvointialue sitoutuu vuosittaiseen raportointiin vastuullisten hankintojen edistymisestä ja tuloksista aluevaltuustolle.

Tavoite

Tämän aloitteen tavoitteena on varmistaa, että Pohjois-Savon hyvinvointialue toimii lainmukaisesti, eettisesti ja ihmisoikeuksia kunnioittaen, eikä sen toiminta tai hankinnat ei tue suorasti tai epäsuorasti globaalisti tapahtuvia kansainvälisen oikeuden rikkomuksia. Hyvinvointialueella on oikeus ja velvollisuus määritellä omat eettiset hankintaperusteensa perustuslain 121 §:n mukaisen itsehallinnon ja hankintalain velvoitteiden nojalla. Tämä on vastuullista hallintoa ja julkisten varojen laillista käyttöä

Vastaus

Pohjois-Savon hyvinvointialueen toimintaperiaatteet ovat; Lainsäädännön noudattaminen ja hyvä hallintotapa, Sosiaalinen vastuu ja yhdenvertaisuus, Ympäristövaikutusten huomioiminen sekä taloudellinen vastuu. Samoja periaatteita edellytetään kaikessa toiminnassa mukaan lukien hankintojen toteuttaminen. Samoja periaatteita edellytetään myös yhteistyökumppanien noudattavan. Vastuullisuuteen liittyvät vaatimukset, kriteerit ja seuranta määritellään tarvittaessa hankinta- ja sopimusasiakirjoissa (esimerkiksi puitesopimuksissa, palvelusopimuksissa tai palvelukuvauksissa).

Pohjois-Savon hyvinvointialueelle tehdään parhaillaan vastuullisuuspolitiikkaa ja -ohjelmaa sekä niihin liittyen vastuullisuussitoumusta. Nämä on tarkoitus saada hyväksytyksi vuoden 2026 aikana. Vastuullisuuslinjausten perustana on, että hyvinvointialue huomioi toimintansa ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset osana strategista, taktista ja operatiivista johtamista. Näiden tarkoituksena on toimia linkkinä strategisen ohjauksen ja sopimusyhteistyön välillä lisäten läpinäkyvyyttä yhteistyössä sekä ennakoitavuutta hankinnoissa ja kumppanuuksissa. Näin ollen vastuullisuuslinjausten osana tulee huomioida myös hankintojen vastuullisuus sisältäen eettinen näkökulma organisaation tasolla vielä vuoden 2026 aikana.